

Zienswijzennota

ontwerpbestemmingsplan "Buitengebied Hardenberg, Baalder Uiterwaard" en concept-projectplan Waterwet "Baalder Uiterwaard"

Inleiding

Op 25 november 2020 is bekend gemaakt dat diverse ontwerpbesluiten voor de herinrichting van de Baalder Uiterwaard ter inzage worden gelegd van donderdag 26 november 2020 tot en met woensdag 6 januari 2021 en dat in deze periode iedereen een zienswijze mag indienen. Het betreft de volgende ontwerpbesluiten met bijbehorende stukken:

- Ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied Hardenberg, Baalder Uiterwaard' (bevoegd gezag gemeente Hardenberg) met een besluit dat geen milieueffectrapport hoeft te worden gemaakt (bevoegd gezag gemeente Hardenberg)
- Concept-projectplan Waterwet, Baalder Uiterwaard, Vechtpark fase 4 (bevoegd gezag Waterschap Vechtstromen)
- Ontwerp-ontheffing Wet natuurbescherming (soorten) (bevoegd gezag provincie Overijssel)

Aan deze gezamenlijke terinzagelegging ligt een coördinatiebesluit van de gemeenteraad ten grondslag van 22 september 2020. De gecoördineerde voorbereiding brengt geen verandering in de bevoegdheden.

Zienswijzen

Zienswijzen zijn ontvangen van:

- A. Eigenaar naastgelegen grond (ontvangen 29 december 2020)
- B. Bewoner Baalderveld (ontvangen 31 december 2020)
- C. Wijkvereniging Baalder en wijkbelang Baalderveld (ontvangen 4 januari 2021)
- D. Pluimveebedrijven omgeving Gramsbergen (ontvangen 4 januari 2021)
- E. Een pluimveebedrijf in Lutten (ontvangen 5 januari 2021)
- F. Nederlandse vakbond pluimveehouders (ontvangen 5 januari 2021)
- G. Ecologische boer (ontvangen 6 januari 2021)
- H. Pluimveedierenartsen (ontvangen 7 januari 2021 per post)

Ontvankelijkheid

De zienswijzen zijn allen tijdig ingediend.

Ze richten zich allen tegen het ontwerpbestemmingsplan. Deels richten zij zich tegen het concept-projectplan Waterwet. Ze richten zich niet tegen de ontwerp-ontheffing Wet natuurbescherming.

Behandeling zienswijzen

A. Eigenaar nabijgelegen grond

De eigenaar van de grond ten zuiden van het plangebied voert samengevat het volgende aan.

1. *De ambtenaar op het gemeentehuis kon inhoudelijk niets vertellen en de ambtenaar bij het waterschap kon niet zeggen welke zienswijze bij welke instantie moest worden ingediend.*
2. *De waterhoogte van de Vecht is de laatste jaren steeds verhoogd, dat komt de bewerking van het perceel niet ten goede.*
3. *Door het verwijderen van de zomerdijk is er eerder een overstroming, dit is ten nadele van de gewassen.*
4. *Bij een natuurbestemming kan ook hier het Jacobskruiskruid welig tieren, zoals ook elders in de nabij gelegen weilanden die door het waterschap en de gemeente worden beheerd, ondanks dat deze plant onder de verordening valt.*
5. *Bij het ontstenen komen enorme hoeveelheden pcb's, pfos en pfas vrij. Kan dat allemaal zomaar?*

Reactie:

Ad 1.

Wat hier verder ook van zij, indiener is hierdoor niet in zijn belangen geschaad. Hij heeft tijdig een inhoudelijke zienswijze ingediend.

Ad 2.

Het Vechtpeil is de laatste jaren niet verhoogd. Het peil heeft de afgelopen jaren een vast winterpeil (+6,8 m NAP) en een vast zomerpeil (+7,1 m NAP). Beiden worden gereguleerd door stuw Hardenberg, gelegen ruim 2 km benedenstrooms van Baalder Uiterwaard. Door weersomstandigheden fluctueert het Vechtpeil. In natte perioden met veel neerslag kan het peil tijdelijk stijgen, in droge perioden kan het zakken. Met het bedienen van de stuwkleppen wordt echter continu gestreefd naar het bovengenoemde zomer- en winterpeil. De stelling van de indiener is derhalve niet juist.

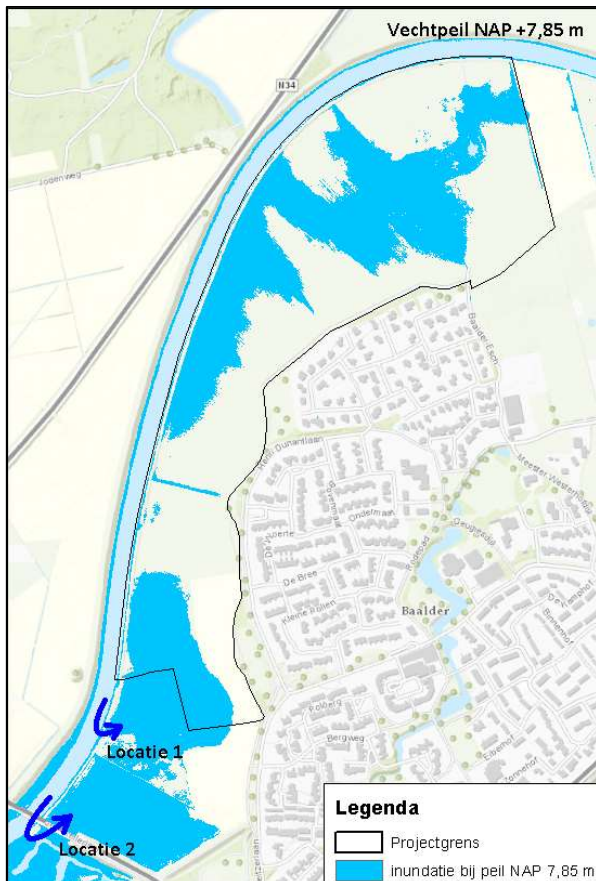
Ad 3.

In het Projectplan Waterwet Baalder Uiterwaard zijn de effecten van de inrichtingsmaatregelen op de omgeving beschreven. Hierbij is ook nagegaan in hoeverre het verwijderen van de zandwerende kade ('zomerdijk' is een onjuiste term, omdat de kade geen waterkerende functie heeft) langs de Vechtoever effect heeft op de inundatiefrequentie ter plaatse van de aanliggende percelen in het winterbed. Hieronder staan samengevat de bevindingen van deze analyse uit het projectplan.

De zandwerende kade langs de Vechtoever wordt binnen het plangebied afgegraven. Om te beoordelen of hierdoor de inundatiefrequentie wijzigt, is gekeken naar de nieuwe maaiveldhoogten na verwijdering van de zandwerende kade, in relatie tot de laagstgelegen plekken waar water vanuit de Vecht het winterbed in kan stromen.

In het zuidelijk deel van het plangebied, waar de zandwerende kade wordt verwijderd, ligt het toekomstige maaiveld direct aan de Vecht op circa NAP +7,85 m. Ten zuiden van het

plangebied (tussen plangebied en de J.C. Kellerlaan) blijft de zandwerende kade intact. Maatgevend voor inundaties zijn de laagste delen van deze te handhaven zandwerende kade: deze zijn ingemeten op +7,65 m NAP en zijn weergegeven in onderstaande figuur als locatie 1 en locatie 2.

Figuur: Maatgevende locaties en inundatie bij een peil van NAP +7,85m

Geconcludeerd wordt dat de locaties 1 en 2 op een lager niveau liggen (+7,65 m NAP) dan het toekomstige maaiveldniveau ten noorden daarvan, nadat de zandwerende kade is verwijderd (+7,85 m NAP). De verwijdering van de zandwerende kade binnen het plangebied is daarom niet van invloed op de inundatiefrequentie buiten het plangebied. Bij een waterstand gelijk aan het maaiveld na verwijderen van de zandwerende kade (NAP +7,85 m) is de omgeving reeds geïnundeerd door terugstroom vanaf benedenstrooms van de brug (locatie 2) en door de laagte in de kade welke blijft liggen (locatie 1). De verwijdering van de zandwerende kade heeft dus geen effect op de inundatiefrequentie buiten het plangebied.

Ad 4.

Indiener schrijft dat deze plant onder de verordening valt. Niet duidelijk is welke verordening hij bedoelt. In de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Hardenberg is geen bepaling opgenomen over Jacobskruiskruid.

Waterschap Vechtstromen beschouwt Jacobskruiskruid niet als exoot en deze wordt derhalve niet actief bestreden op gronden in eigendom van het waterschap. De plant heeft

vanuit de biodiversiteit bezien voordelen voor veel insecten, bijen en vlinders. Dat door de omvorming van de landbouwbestemming naar natuur en natuur-inclusieve landbouw in het plangebied Jacobskruiskruid kan gaan groeien, wordt niet uitgesloten. Een uitbreiding daardoor richting de percelen van indiener lijkt onwaarschijnlijk, gezien het gebruik van de percelen van indiener als akkerland voor de intensieve teelt van gewassen als aardappelen en bieten. Jacobskruiskruid zal zich vanuit de schrale gronden niet verspreiden naar bemeste landbouwpercelen.

Het 'zuidelijke natuurperceel' (dat grenst aan perceel indiener), is op dit moment nog in eigendom van de provincie Overijssel. Hiervoor wordt nog een koper gezocht. Mogelijk heeft deze toekomstige beheerder zelf ook geen belang bij het 'welig tieren' van Jacobskruiskruid. Uit de toelichting op de Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 blijkt dat Jacobskruiskruid in tijdelijke natuur altijd mag worden bestreden bij de ontwikkeling van natuur.

Ad 5.

In de voorbereidingsfase van de herinrichting zijn diverse milieukundige bodemonderzoeken uitgevoerd, waaronder "Verkennd bodemonderzoek Baalder Uiterwaard in Hardenberg", (Ortageo, d.d. 16 juli 2020). Hierbij is een groot aantal bodemonsters genomen uit de Vechtoever en de zandwerende kade, tot de diepte waarop ontgraven c.q. ontsteend gaat worden.

Uit de resultaten van het bodemonderzoek blijkt dat in één monster (dieptetraject 0,0 – 0,6 m –bovenzijde zandwerende kade) PCB's voorkomen in een gehalte boven de achtergrondwaarde, en in één monster (dieptetraject 0,6 – 1,0 m –bovenzijde zandwerende kade) kobalt is gemeten in een gehalte eveneens boven de achtergrondwaarde. De gehalten zijn te beschouwen als "zeer licht verhoogd" en zijn slechts lokaal aangetroffen.

In geen van de monsters is PFAS verhoogd aangetoond.

Op basis van de resultaten wordt geconcludeerd dat alle vrijkomende grond vrij toepasbaar is. Aanvullend onderzoek is niet nodig. De milieuhygiënische bodemkwaliteit levert geen belemmeringen op voor de voorgenomen graafwerkzaamheden.

De stelling van indiener dat 'bij het onstenen enorme hoeveelheden PFAS, PFOS en PCB's vrijkomen' wordt hierbij verworpen.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassingen in het plan.

B en C. Bewoner Baalderveld, wijkvereniging Baalder en wijkbelang Baalderveld

Deze persoon, rechtspersoon en entiteit voeren samengevat het volgende aan.

In het wandelcircuit rondom de woonwijken Baalder en Baalderveld ontbreekt een belangrijk gedeelte ten noorden van de Baalder-Esch. In het kader van het algemeen belang, de kwaliteit van het

woonmilieu, passieve recreatiemogelijkheden, gezondheid c.q. meer bewegen is het belangrijk dat deze schakel wordt aangelegd. Het zou een verrijking betekenen van de woonkwaliteit van de beide woonwijken. Een wandelpad had kunnen worden aangelegd in de groenstrook aan de noordzijde van de Baalder-Esch. Dat is nooit gebeurd. Wij verzoeken u om deze wandelroute in het bestemmingsplan Baalder-uiteraard mogelijk te maken en te realiseren.

Reactie

Tot de randvoorwaarden voor het inrichtingsplan behoorde geen pad. Voor dit deel van de uiterwaarden van de Vecht staat recreatie niet vooraan in de te realiseren beleidsdoelen. Inmiddels heeft de provincie een overeenkomst gesloten met een melkveehouder over het beheer van de gronden. Die overeenkomst voorziet niet in een pad. Zonder medewerking van de grondeigenaar kan middels dit bestemmingsplan geen pad worden aangelegd. Vanwege het feit dat in dit deel van de uiterwaarden het natuurbelang en het landbouwbelang voor het recreatiebelang gaan, wordt in dit stadium van de planvorming niet alsnog een pad aangelegd in het plangebied. De door indieners genoemde groenstrook valt buiten het plangebied.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassingen in het plan.

D, E, F en H. Pluimveehouders, Nederlandse Vakbond Pluimveehouders en pluimveedierenartsen

Tien pluimveehouders, de Nederlandse Vakbond Pluimveehouders en een pluimveedierenartsenpraktijk voeren samengevat het volgende aan.

De uitvoering van de maatregelen leiden tot een gebied dat aantrekkelijker wordt voor (water)vogels. Die vogels brengen ziekten mee zoals vogelgriep. Ook opgehokt pluimvee kan via insleep door ongedierte makkelijk besmet worden met vogelgriep. Voor de bestrijding van ongedierte zijn steeds minder middelen.

Het Rijk heeft een Roadmap Strategische aanpak vogelgriep geschreven. Daarin staat dat met beleid voor de vestiging van pluimveebedrijven en voor de keuze van de locatie van nieuwe, waterrijke natuur in principe het introductierisico van vogelgriep kan worden verminderd.

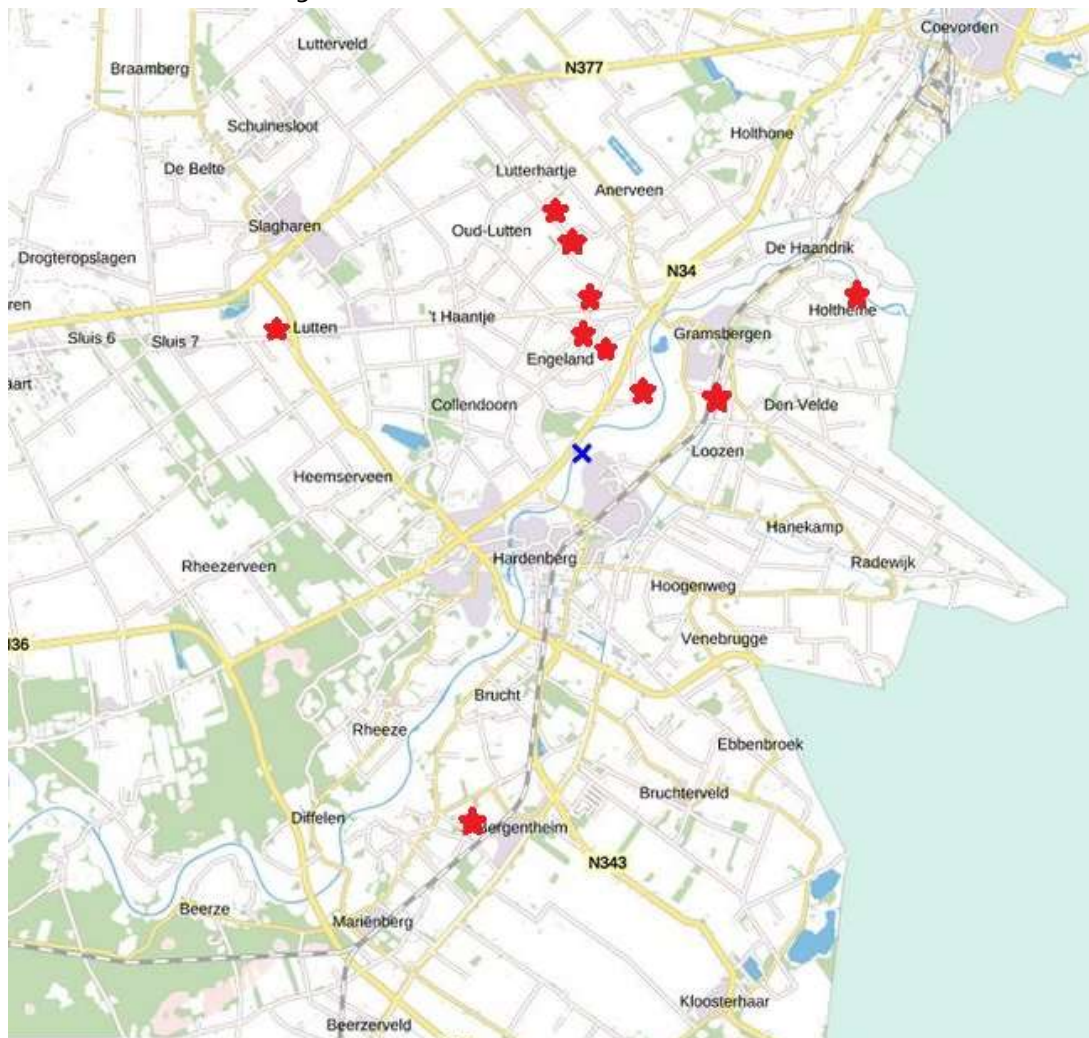
Een uitbraak van vogelgriep rondom Gramsbergen zou kunnen leiden tot het ruimen van bijna 500.000 dieren, waarbij de schade in de miljoenen loopt en de economische en sociale gevolgen niet gering zijn.

De sector investeert veel geld in het voorkomen van een voor mensen besmettelijke variant van de vogelgriep vanuit bedrijfsmatig gehouden pluimvee. Bij wilde vogels is een ongecontroleerde mutatie mogelijk. Wij verzoeken u dan ook dringend om de plannen niet in de huidige vorm door te zetten en al helemaal niet zonder flankerend beleid dat toeziet op:

- *deugdelijke intensieve monitoring van het vogelgriepvirus in de populatie wilde watervogels;*
- *preventieve maatregelen om versleping van het vogelgriepvirus vanuit de wilde watervogels naar hobby -of bedrijfsmatig gehouden pluimvee (direct of indirect via plaagdieren, roofvogels, menselijk handelen) te voorkomen;*
- *schadeloosstelling van pluimveehouderijen bij uitbraken (lees: sectoraandeel gerelateerde kosten diergezondheidsfonds);*
- *schadeloosstelling i.v.m. waardeverlies en beperking in ontwikkelruimte (planschade).*

Reactie

In de Roadmap Strategische aanpak vogelgriep staat dat met structuurbeleid voor pluimveebedrijven of voor de aanleg van nieuw open water het in principe mogelijk is het risico op introductie van vogelgriep te beïnvloeden. Gevolgd door een 'maar' dat er allerlei aspecten aan een eventueel structuurbeleid zitten: juridisch, economisch, bestaande structuur, enz. wat het onderwerp erg ingewikkeld maakt. In actiepunt 13 voor het ontwikkelen van een plan van aanpak structuurmaatregelen worden dan ook vooral instrumenten genoemd die zich richten op de pluimveebedrijven. Dit is logisch, want een externe werking van de aanwezigheid van pluimveehouderijen tot een afstand waarop indieners van het plangebied gevestigd zijn is ongewenst. Dat zou het maatschappelijke draagvlak voor het bestaansrecht van pluimveebedrijven aanzienlijk verminderen. De ligging van de pluimveehouderijen ten opzichte van het plangebied is weergegeven op onderstaande afbeelding.

Ligging pluimveehouderijen (rood sterretje) ten opzichte van het plangebied (blauw kruisje)

Bij een belangenafweging tussen het belang van de pluimveebedrijven enerzijds en het maatschappelijke belang bij de uitvoering van de water- en natuurmaatregelen anderzijds wordt prioriteit gelegd bij het uitvoeren van de maatregelen. Die zien op:

1. een veilige Vecht: het garanderen van waterveiligheid bij maatgevend hoog water;

2. een half-natuurlijke Vecht: een rivier die morfologisch en voor wat betreft de inrichting en de chemische en ecologische waterkwaliteit zoveel mogelijk voldoet aan de eisen van een half-natuurlijke laaglandrivier en daarmee bijdraagt aan de doelen voor ruimte voor de Vecht en de Kader Richtlijn Water doelen voor dit waterlichaam;
3. uitbreiding van natuur: het in stand houden en uitbreiden van waardevolle natuur nabij het Natuurnetwerk Nederland.

Voor het voorgestelde flankerend beleid ontbreekt het causale verband. Voor zover toch een concrete relatie zou kunnen worden aangenomen tussen de voorgenomen maatregelen en de door indieners geschetste gevolgen is het voorgestelde flankerend beleid onevenredig. Het flankerend beleid zou het project onbetaalbaar maken.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassingen in het plan.

G. Ecologische boer

Een betrokken landbouwer met een natuurbegrazingsbedrijf voert samengevat het volgende aan.

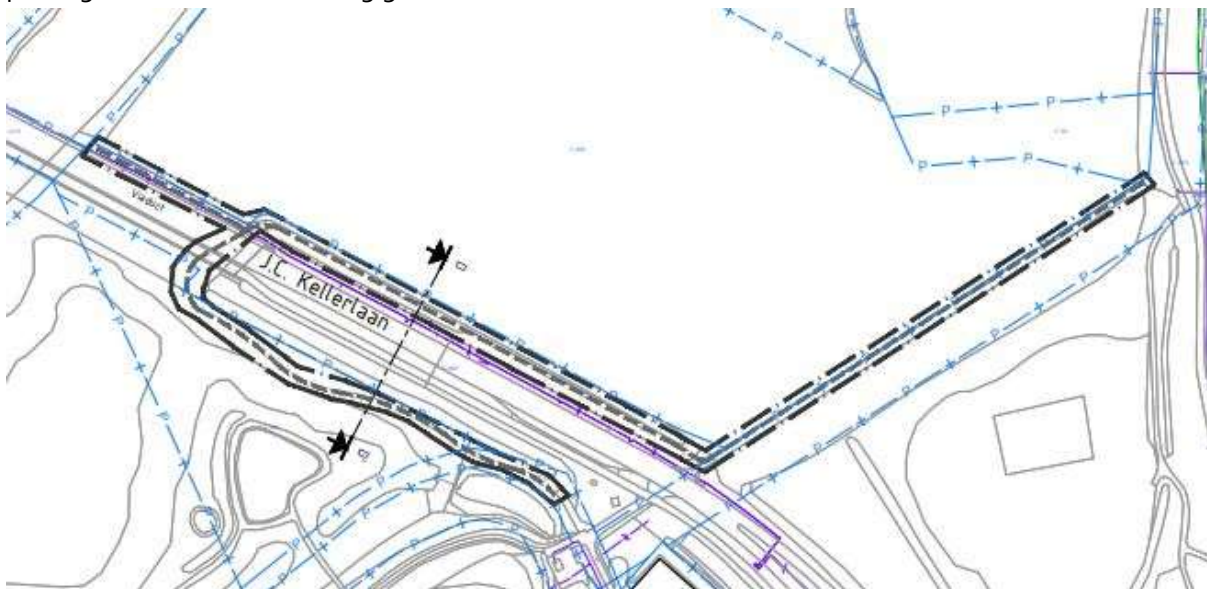
1. *De maatregelen gaan niet ver genoeg. Er kan veel meer bereikt worden op het gebied van waterkwaliteit en biodiversiteit. Ten onrechte worden de termen natuurinclusieve landbouw, bloemrijk grasland, wandelpad en Vechtpark gebruikt. Er wordt met geen woord gerept over 90% raaigras en meer nutriënten en pesticiden in de Vecht.*
2. *Als ondernemer heb ik de intentie uitgesproken de gronden met een natuurbestemming eventueel te willen aankopen. Hier is niet op ingegaan. Mijn bedrijfsbelang wordt ernstig benadeeld nu ik die 24 c.q. 40 hectare niet aan mijn bedrijf kan toevoegen.*
3. *Ik heb bezwaar tegen het aanleggen van een pad. Aan de zuidkant sluit het pad nergens op aan; er is daar geen struinp pad. Het pad komt voor 50% op grond die ik in beheer heb. Met mij is nooit over het pad gesproken. Met een pad verwacht ik een toename van drugsdealers en gebruikers en extra zwerfvuil. Ook is niet duidelijk hoe mijn begrazingspaarden reageren op wandelaars. Verder is het pad overbodig, want wie gaat er nu 600 meter omlopen langs een drukke weg als er ook een shortcut van 20 meter is?*
4. *Als de grond niet voor een marktconforme prijs aan de melkveehouder wordt verkocht, worden naast klimaat en natuur ook de belastingbetalers benadeeld met dit plan.*
5. *Heeft een zienswijze indienen nog wel zin? In de krant lees ik dat de overeenkomst tussen de provincie en de melkveehouder al getekend is.*

Reactie

Ad 1. Een van de randvoorwaarden voor het opstellen van het inrichtingsplan was dat het belang van de aanwezige melkveehouder moest worden meegenomen. Deze randvoorwaarde beperkt de mogelijkheden voor natuur- en water.

Ad 2. Genoemde randvoorwaarde beperkte ook de mogelijkheden om met anderen in gesprek te gaan. Overigens komt nog grond te koop met een natuurbestemming. Deze grond wordt openbaar aangeboden, zodat ook indiener hierop een bod kan doen. Dat de grond die aan de melkveehouder is verkocht niet openbaar is aangeboden komt omdat de melkveehouder grond inbracht.

Ad 3. Het pad ligt niet in het plangebied van het ontwerpbestemmingsplan. In het kader van het ontwerpbestemmingsplan is een zienswijze dan ook niet relevant, ook al staat wel een pad op de inrichtingstekening die als bijlage bij de regels van het bestemmingsplan is opgenomen. Het pad is wel opgenomen in het projectplan Waterwet. Als zodanig kan wel een zienswijze worden ingediend. De keuze om in het budget voor Baalder Uiterwaard een bedrag op te nemen voor de aanleg van een pad komt voort uit de wens om de gebieden ten noorden en ten zuiden van de J.C. Kellerlaan met elkaar te verbinden en daarbij een veilige oversteekmogelijkheid te creëren. Een pad kan worden aangelegd zonder bestemmingsplanherziening. Aan de noordzijde van de J.C. Kellerlaan ligt een verkeersbestemming, waarin zonder vergunning een pad kan worden aangelegd. Aan de oostzijde richting het noordoosten ligt een bestaand pad op gemeentegrond met een groenbestemming waarin voetpaden zijn toegestaan. De grond ten zuiden van de J.C. Kellerlaan heeft een natuurbestemming, op basis waarvan extensieve openlucht recreatie is toegestaan. Voor het aanleggen of verharden van paden is een aanlegvergunning vereist (juridisch: een vergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde of van werkzaamheden). Een aanlegvergunning is in dit geval echter niet nodig, omdat er al een onverhard pad ligt. Echter, nu blijkt dat met indiener, de beheerder van de grond, geen afstemming heeft plaatsgevonden. Dit zal alsnog gebeuren.

Ad 4. Het plan is uit oogpunt van natuur en water een verbetering ten opzichte van de bestaande situatie. Dit is in het algemeen belang.

Ad 5. Ook al leidt de beantwoording van de zienswijze niet tot aanpassing van het plan of het proces, het is goed om dit geluid te laten horen.

Conclusie

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassingen in het plan.

Eindconclusie

Geen van de zienswijzen geeft aanleiding tot aanpassingen in het plan.